

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Den 21. juni 2018

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Engagement. Netværk. Mobilisering: En ny EU-strategi for unge KOM(2018)269

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde meddelelsen "Engagement. Netværk. Mobilisering: En ny EU-strategi for unge" den 22. maj 2018, hvor fokus er på at forbedre situationen for Europas unge og give dem større indflydelse på EU's politikker. Meddelelsen fokuserer på at iværksætte en række aktiviteter inden for følgende tre indsatsområder: Engagement: Fremme af unges deltagelse i det demokratiske liv. - Netværk: Bringe unge mennesker sammen på tværs af EU og uden for EU's grænser for at fremme frivilligt engagement, læringsmobilitet, solidaritet og interkulturel forståelse. - Mobilisering: Støtte mobilisering af unge via innovation og øget kvalitet i og anerkendelse af unges arbejde.

For at øge effektiviteten foreslår Kommissionen desuden en øget indsats på tværs af politiske områder på EU-plan i form af en forstærket struktureret dialog med unge, udpegnig af en EU-ungdomsadministrator og en mere effektiv udnyttelse af EU's programmer og støtteordninger. Endvidere opfordres medlemsstaterne til at udarbejde nationale handleplaner for deres ungeindsatser.

Regeringen vil deltage aktivt i drøftelsen af de forskellige mulige indsatsområder i udformningen af en ny strategisk ramme for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet med klar europæisk merværdi. Regeringen finder overordnet, at unges aktive medborgerskab, demokratiske dannelse, mobilitet og sprogfærdigheder spiller en afgørende rolle for udviklingen af unge til aktive medspillere i den demokratiske udvikling af vores velfærdssamfund med vægt på fælles værdier.

Regeringen forudsætter, at en eventuel opfølgning på meddelelsen med konkrete forslag sker i fuld respekt for princippet om subsidiaritet og proportionalitet i lyset af, at EU på ungdomsområdet kun har en understøttende og supplerende kompetence. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at behandlingen af eventuelle forslag på baggrund af meddelelsen ikke foregriber de kommende forhandlinger om EU's flerårige finansielle ramme (MFF). En endelig stillingtagen til forslagene må afvente den konkrete udmøntning og forslag til finansiering.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde meddelelsen "Engagement. Netværk. Mobilisering: En ny EU-strategi for unge" den 22. maj 2018. Meddelelsen er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 24./25. maj 2018. Meddelelsen skal overordnet set ses som en opfølgning på det øgede fokus på unges situation i Europa, som stats- og regeringscheferne satte på mødet i Det Europæiske Råd i december 2017. Endvidere også på den forpligtelse, som Kommissionen påtog sig i sin meddelelse fra december 2016 om at styrke unges aktive medborgerskab i perioden efter 2018, når den nuværende strategi udløber. Tilsvarende vedtog Rådet i maj 2017 et sæt rådskonklusioner om at "opretholde og forbedre et effektivt europæisk samarbejde på ungdomsområdet efter 2018." Derfor foreslår Kommissionen nu en ny EU-strategi for unge for at markere den fælles forpligtelse mellem Kommissionen og medlemsstaterne til denne politik under fuld hensyntagen til subsidiaritetsprincippet. For at tilpasse ungdomspolitikken endnu mere effektivt til EU-finansiering, der støtter dens mål, skal strategien fortsætte indtil udløbet af den næste flerårige finansielle ramme, dvs. til og med 2027.

Den nuværende strategi (2010-2018) blev "midtvejs"-evalueret i 2016. Resultaterne var overvejende positive med hensyn til strategiens relevans, men anbefalede dog færre og mere strategisk fokuserede mål tillige med en øget fokus på samarbejde på tværs af sektorer, ikke mindst på lokalt og regionalt

niveau, samt en bedre og mere strategisk udnyttelse af mulighederne i EU's støtteprogrammer, først og fremmest Erasmus+-programmet.

3. Formål og indhold

Formål

Formålet med EU's samarbejde på ungdomsområdet er at fremme unges deltagelse i det demokratiske liv i henhold til artikel 165 i EU-traktaten. Det skal sætte unge mennesker bedre i stand til at forme deres eget liv, styrke deres modstandsdygtighed og udstyre dem med livsfærdigheder til at imødegå de forandringer, som verden byder på. Strategien sigter derfor mod at støtte medlemsstaterne i bestræbelserne på at få unge til at blive aktive medborgere, fortalere for solidaritet og positiv forandring i EU's samfund og at hjælpe med at forebygge social eksklusion blandt unge. Endvidere mod at forbedre virkningen af politiske beslutninger, der angår unge, via en styrket dialog og hensyntagen til deres behov på tværs af sektorer.

Indhold

Samarbejdet om ungdomspolitikken skal ske ved at iværksætte en række aktiviteter inden for følgende tre indsatsområder:

- a) Engagement: Fremme af unges deltagelse i det demokratiske liv.
- b) Netværk: Bringe unge mennesker sammen på tværs af EU og uden for EU's grænser for at fremme frivilligt engagement, læringsmobilitet, solidaritet og interkulturel forståelse.
- c) Mobilisering: Støtte mobilisering af unge via innovation og øget kvalitet i og anerkendelse af unges arbejde.

Ad. a): Engagement

Samarbejdet på EU-plan vil fokusere på:

- Indledning af en ny "ungdomsdialog" i EU for at flere forskellige unge kan komme til orde og bidrage til politiske beslutninger i EU.
- Konsolidering af Den Europæiske Ungdomsportal som et digitalt fælles adgangspunkt for unge mennesker til at engagere sig i EU.
- Intensivering af unges deltagelse i det demokratiske liv, herunder adgang til oplysninger af høj kvalitet, der er valideret af troværdige kilder, og fremme af deltagelsen i europæiske og andre valg.
- Støtte af "læring i deltagelse" og at vække interessen for inddragende tiltag på tværs af og uden for Europa gennem Erasmus+-programmet.

Medlemsstaterne opfordres på den baggrund til at fokusere på at:

- fremme dialogen og inddragelsesmekanismer på alle niveauer i beslutningstagningen, eksempelvis i form af ungdomsråd, der har særligt fokus på feedback-mekanismer og på at nå ud til unge med forskellige baggrunde. Dette kunne omfatte støtte til offentlige myndigheder, så de kan inddrage offentligheden, for eksempel ved hjælp af særligt målrettede initiativer
- opfordre unge mennesker til socialt engagement og aktivt medborgerskab, herunder deltagelse i ungdomsorganisationer eller online-aktiviteter
- hjælpe med at forberede unge mennesker på aktiv deltagelse gennem ungdomsarbejde, Ungdomsparlamerter, tiltag forbundet med medborgerskab og mediekendskab i samspil med formel uddannelse og offentlige myndigheder
- udforske innovative og alternative former for demokratisk deltagelse
- anvende værktøjer til at fremme debatten om EU såsom værktøjssættet, der blev

udviklet i forbindelse med "En ny fortælling om Europa".

Ad. b): Netværk.

Samarbejdet på EU-plan vil fokusere på at:

- bringe unge mennesker i og uden for Europa sammen, under hensyntagen til erfaringer fra initiativet "Europas ungdom sammen" under Erasmus+, opbygge netværk bestående af unge mennesker fra forskellige dele af Europa, Erasmus+ Virtual Exchanges og andre tiltag i forbindelse med Erasmus+ Ungdomsdelen
- støtte gennemførelsen af det europæiske solidaritetskorpets gennem et politisk samarbejde og etablering af fællesskaber, især ved at ajourføre og udvide Rådets henstilling af 2008 om unge volontørers mobilitet i Den Europæiske Union og styrke potentialet for det europæiske solidaritetskorpets' portal til at nå ud til unge og hjælpe med at etablere et fællesskab
- øge deltagelsen i grænseoverskridende læringsmobilitet og solidaritet under Erasmus+ og det europæiske solidaritetskorpets med særlig vægt på personer med begrænsede muligheder.

Medlemsstaterne opfordres her til at fokusere på at:

- tilskynde unge mennesker til at engagere sig i solidaritetsaktiviteter via fremme af støtteordninger og kapacitetsopbygning af organisationer, der er aktive på dette område, ved at oplyse om mulighederne og tilvejebringe oplysninger om rettigheder og fordele ved at være frivillig eller i en "civiltjeneste".
- gennemgå og fjerne retlige og administrative hindringer for grænseoverskridende solidaritet: medlemsstaterne skal identificere og forpligte sig til at fjerne hindringer for unge mennesker, der er villige til at engagere sig i frivilligt arbejde på tværs af grænser (hvad angår sociale ydelser, sygesikring osv.)
- fremme anerkendelsen af erfaringer fra frivilligt arbejde og validere læringsresultater: færdighederne, som volontører tilegner sig, fortjener at blive anerkendt på arbejdsmarkedet, ud over den iboende værdi, som samfundet får fra frivilligt arbejde.

Ad. c): Mobilisering.

Samarbejdet på EU-plan vil fokusere på gennemførelsen af en dagsorden for ungdomsarbejde, som indeholder kvalitet, innovation og anerkendelse af ungdomsarbejde:

- Udvikling og formidling af praktiske værktøjsæt for at sikre ungdomsarbejde af høj kvalitet.
- Støtte til græsrodsaktiviteter vedrørende anerkendelse, innovation og kapacitetsopbygning af ungdomsarbejde i forbindelse med Erasmus+.
- Støtte til gensidig læring og evidensopbygning om digitalt ungdomsarbejde, ungdomsarbejders færdigheder og finansiering af ungdomsarbejde.

Medlemsstaterne opfordres til at fokusere på at:

- udvikle kvalitet: Kvalitetsværktøjer og -systemer, som skal anvendes til uddannelse af ungdomsarbejdere, skal kunne reagere på de skiftende omstændigheder i unge menneskers liv og være en del af en bredere kvalitetsbaseret tilgang, som skal styrke de frivillige organisationer
- tilpasse sig til de digitale muligheder i både strukturen, metoderne og kommunikationskanalerne i forbindelse med ungdomsarbejde ved at anvende teknologiske og pædagogiske praksisser til at øge adgangen og hjælpe unge mennesker med at håndtere digitale midler.
- fremme anerkendelse: For at underbygge værdien af ungdomsarbejde for unge mennesker, der er involveret heri, skal der udvikles passende og godkendte anerkendelsesværktøjer i overensstemmelse

med Rådets henstilling om validering af ikke-formel og uformel læring og dagsordenen for udvikling af færdigheder.

- nå ud til alle unge mennesker, især personer med begrænsede muligheder: Ungdomsarbejde har et enestående potentiale for at nå ud til de mest udsatte personer og tage hånd om deres individuelle behov.

Arbejde på tværs af sektorer.

For at øge effektiviteten i indsatserne har Kommissionen foreslået en tostrengt tilgang:

1): Styrkelse af ungdomsperspektivet på tværs af politiske områder på EU-plan ved at:

- sikre, at unge menneskers bekymringer høres i forbindelse med udarbejdelsen af politikker i EU, særligt i form af udpegning af en EU-ungdomskordinator, som vil være en kontakt til Europa-Kommissionen og et synligt referencepunkt for unge mennesker. EU-ungdomskordinatoren får til opgave at rådgive den ansvarlige kommissær om ungdomspolitik, hjælpe med at sikre koordinering og sammenhæng og oplyse om EU's tiltag på området i tæt samarbejde med EU-institutioner og -agenturer samt medlemsstaterne, og at dele resultaterne fra ungdomsdialogen i EU og give feedback til unge mennesker, herunder via Den Europæiske Ungdomsportal og platformen for EU-strategien for unge.
- Øge gennemsigtigheden vedrørende EU-tiltag for unge mennesker, herunder sporing af EU's udgifter til unge mennesker.
- Fremme inddragelsesmodeller til udarbejdelse af politikker, som inddrager unge mennesker såsom Youth Policy Labs
- støtte medlemsstaterne i forbindelse med udarbejdelsen af ungdomspolitikker, gennem indsamling af dokumentation, gensidig læring og udveksling af god praksis, herunder nye værktøjer såsom peerevalueringer og peerrådgivning
- bidrage ved hjælp af samarbejdsinstrumenter for unge såsom gensidig læring, dokumentation, kordinatoren eller dialogen til tværsektorielle initiativer for unge.

2): Forbedring af strategiens fokus: Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at koncentrere sig om målrettede tiltag, der afspejler EU's prioriteringer til den nationale kontekst, hvilket skal fremgå af de nationale handlingsplaner. Disse planer skal tage udgangspunkt i samarbejde på tværs af sektorer mellem ungdomsområdet og andre politiske områder, og de skal bygge videre på eksisterende forvaltningsmekanismer, for eksempel som en del af gennemførelsen af den nationale ungdomsgarantiordning. De skal sikre stærke forbindelser mellem tværnationale samarbejdsaktiviteter under de nationale agenturer, som gennemfører Erasmus+-programmet, og de områder, der er fastsat i nationale handlingsplaner med henblik på at skabe bedre sammenhæng mellem gennemførelsen af politikker og programmer.

Medlemsstaterne skal opfordre unge og andre interessenter til at etablere fælles initiativer, for eksempel inden for uddannelse, beskæftigelse, digitalisering, sport, bæredygtighed og internationalt samarbejde ved at anvende EU-finansieringens fulde potentiale.

Overordnede prioriteringer

I meddelelsen fremhæves desuden en styrkelse af ungdomsperspektivet via en evidensbaseret politikudvikling og –overvågning inkl. brug af ungdomsindikatorer, etablering af en platform til dialog med unge og andre interessenter, mulig nedsættelse af ekspertgrupper til at udvikle praktiske værktøjer til gensidig læring som fx peer-learning og til at dele god praksis. Endvidere opfordres Rådet til at vedtage en arbejdsplan for 2019-2021 med udgangspunkt i meddelelsens foranstaltninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen i sig selv medfører ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Meddelelsen i sig selv forventes ikke at få konsekvenser for lovgivningen, EU-budgettet, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

En eventuel opfølgning på meddelelsen gennem implementering af visse af forslagene vil dog kunne medføre lovgivningsmæssige konsekvenser og konsekvenser for EU's budget, statsfinanserne og samfundsøkonomien.

8. Høring

Forslaget blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. uddannelse og ungdom den 23. maj 2018. Der indkom følgende høringssvar, som nedenfor gengives i deres fulde længde.

Danske Ungdoms Fællesråd (DUF):

DUF stiller sig overordnet positivt overfor den nye ungdomsstrategi og hilser især dens styrkede fokus på unges demokratiske engagement velkomment. Ligeledes stiller vi os særdeles positivt overfor det styrkede fokus på at få uorganiserede og marginaliserede unge med i fællesskabet og styrke deres deltagelse i demokratisk engagement. Vi har imidlertid følgende kritiske bemærkninger:

I afsnit 1 "Mod en ny EU-strategi for unge" anføres på side 2 at unge har "en tendens til at fravælge de traditionelle former for medborgerskab". Det er vores opfattelse at en sådan udtalelse er unuanceret og underkender den store innovationsindsats, der finder sted i det organiserede foreningsliv. Unge deltager i stor stil igennem elevråd & studieråd, frivillige sociale foreninger, kirkelige ungdomsforeninger, spejderkorps, ungdomspolitiske organisationer og meget andet i at forme og skabe fremtidens samfund, og fortællingen om at de unge fravælger de "traditionelle former for medborgerskab" er, set fra vores stol, ikke korrekt.

I afsnit 2 "Engagement. Netværk. Mobilisering." er ligeledes en problematisk tilgang til det organiserede ungdomsarbejde. I afsnittet "Engagement", om Den Strukturerede Dialog anføres bl.a. at Den Strukturerede Dialog i dag inkluderer for få udsatte unge, at der bør bruges flere kræfter på alternative former for deltagelse, herunder onlinedeltagelse og i den 1. pind i boksen anføres at flere forskellige unge skal til orde. Selvom alle disse ambitioner naturligvis er positive, ser vi med bekymring på tankerne om ungdomsorganisationers manglende repræsentativitet. DUF's arbejde i Den Strukturerede Dialog indbefatter indhentede svar fra unge på tværs af samfundsgrupper og bygger på den brede vidensbase som vi og vores medlemsorganisationer har med inkluderende ungdomsarbejde. Vi stiller os skeptisk overfor om kommissionen eller andre centrale aktører bedre kan nå de unge, som er på kanten af demokratiet, end vi og vores medlemmer kan. Samtidig mener vi at ungdomsorganisationerne har en særlig demokratisk legitimitet, og at man ved at udvande

ungdomsorganisationers rolle i Den Strukturerede Dialog risikerer at sætte selve dialogens demokratiske legitimitet over styr. Vi stiller os desuden skeptisk overfor at onlineværktøjer skulle kunne lykkes med at inddrage netop de unge, som er på kanten af demokratiet. Disse unge skal inddrages med fysiske møder og forpligtende fællesskaber, og man kan næppe forestille sig at disse unge selv vil tage initiativ til at råbe op gennem f.eks. en onlinekonsultation fra Kommissionen.

I afsnit 3.1 ”Arbejde på tværs af sektorer”, pind 1, underpind 1 oplistes en række initiativer til at sikre unges involvering i Europæisk policy-making. Der lægges konkret et fokus på en ”EU-ungdomskoordinator”, som skal overvåge ungdomspolitikken på EU-plan. Vi ønsker her at understrege, at en sådan rolle, hvis den skal fungere effektivt, er afhængigt af et stærkt samarbejde med ungdommens repræsentanter i især de nationale ungdomsråd men også den europæiske ungdomsparaply European Youth Forum – YFJ.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til at vedtage en ny strategi til afløsning for den nuværende. Der er dog ikke kendskab til medlemsstaternes holdninger til de enkelte forslag.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil deltage aktivt i drøftelsen af de forskellige mulige indsatsområder i udformningen af en ny strategisk ramme for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet med klar europæisk merværdi.

Regeringen finder overordnet, at unges aktive medborgerskab, demokratiske dannelse, mobilitet og sprogfærdigheder spiller en afgørende rolle for udviklingen af unge til aktive medspillere i den demokratiske udvikling af vores velfærdssamfund med vægt på fælles værdier. Det samme gælder nødvendigheden af en fælles indsats mod de tendenser til radikalisering og voldelig ekstremisme blandt nogle unge. Det er også en hovedpille i udviklingen, at de unge selv bliver hørt og engagerer sig i udviklingen. Den strukturerede dialog med unge fungerer her som et godt instrument, som Kommissionen lægger op til en styrkelse af. Det støtter regeringen op om.

Regeringen finder, at der i drøftelserne bør sættes et større fokus på, at unge gennem uddannelse og erhvervelse af færdigheder bliver rustet til at indtræde på arbejdsmarkedet og dermed får styrket deres forudsætninger for at komme i beskæftigelse efter endt uddannelse

Regeringen forudsætter, at en eventuel opfølgning på meddelelsen med konkrete forslag sker i fuld respekt for princippet om subsidiaritet og proportionalitet i lyset af, at EU på ungdomsområdet kun har en understøttende og supplerende kompetence. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at behandlingen af eventuelle forslag på baggrund af meddelelsen ikke foregriber de kommende forhandlinger om EU's flerårige finansielle ramme (MFF). En endelig stillingtagen til forslagene må afvente den konkrete udmøntning og forslag til finansiering.

Regeringen lægger vægt på, at opfølgningen på meddelelsen er frivillig for medlemsstaterne, og at det sker på grundlag af arbejdsmetoder som f.eks. den åbne koordinationsmetode samt med inddragelse af civilsamfundet.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Den politiske debat om en ny EU-strategi for unge blev forelagt Europaudvalget den 18. maj 2018 som led i undervisningsministerens forelæggelse af rådsmødet for uddannelse og ungdom den 22. maj 2018.